

Een Mens voor de Lens

Roelf Snijder

Roelf Snijder is geboren op 01-05-1933 in Sellingerbeetse, toen nog kortweg De Beetse genoemd. Hij is de zoon van Jacob Snijder en Antje Bosch. Onder hem waren 2 broers, Albert en Remmert (Remmie) en 2 zussen, Annie en Anneke.

De Beetse.

Sellingerbeetse, één van de mooiste streken van Groningen. Er wordt al jaren zand opgezogen en op korrelgrootte gesorteerd. Het tijdens de zandwinning gebruikte water stroomt met een blauw-geelgroen mineraal (glauconiet) terug naar het gevormde grote meer. Het rivierzand dat hier wordt gedolven is zo'n 800.000 jaar geleden vanuit de Pleistoceen en Cromer ijstijd ontstaan. Tussen de zandkorrels zitten deeltjes glauconiet, die het meer zijn blauwgroene waas geven. Net als bij ons het Botjeszandgat, zijn hierdoor 30 meter diepe meren ontstaan en erg in trek bij dagjesmensen, die aan deze gratis toegankelijke zandafgraving genieten van het heldere blauwgroene water, het brede strand en het schitterende bos- en heiderijke natuurgebied.

“Ik weet er niet veel meer van, wel dat naast ons een kluizenaar woonde. Harm (Heisa) Jansen. Dat was een boerenzoon en was getrouwd geweest met een boerenvrouw. Scheiden kwam toen vrijwel niet voor en hij is daarna in een hut gaan wonen. Naast een grote eikenboom van zijn boerderij groef hij een gat en een soort tunneltje en zo kwam hij in zijn spelonk.”

Toen Roelf Snijder daar woonde was het nog een arme streek en was er het beruchte kamp de Beetse enkele jaren daarvoor opgezet als werkverschaffingskamp. Werklozen moesten met de schop de onafzienbare heidevelden ontginnen en in cultuur brengen tot ver voorbij Jipsinghuizen. Cees Stolk schreef hierover een boek; De hel van Jipsinghuizen. Maar nu is het één van de prachtige streken van Westerwolde.

Zuidbroek

Vader Snijder werkte bij een nevenbedrijf van een zandwinning dat beton fabriceerde in de Beetse, dit bedrijf had connecties met Mandema in Zuidbroek. Snijder kreeg een baan aangeboden bij Mandema betonfabriek Achter de Wal en ze verhuisden in 1936.

Ze gingen wonen aan de Diepstreek (Winschoterdiep) Zuidbroek. In het achtergedeelte van het woonhuis nummer 5 trokken ze 'in' bij Jan Brink.

"Ik weet het nog best, toen ik 4 jaar was, dat ik met mijn vader naar smederij Slaper ging om een paar schaatsjes te kopen. Een oude stoel werd meegenomen en wij gingen op stap naar de vijver van boer Krans om te oefenen en te leren schaatsen."

Winschoterdiep

Op 1 mei 1940 ging Roelf naar de lagere school op het Winschoterdiep en kwam in de klas bij juffrouw Wildeboer. *"Ik moest een jaar overlopen, omdat ik na 30 april jarig was....."*

Langs het Winschoterdiep was het toen altijd druk. De rijksweg Groningen/Zuidbroek en ook de W.A. Scholtenweg bestonden nog niet. Alle verkeer vanuit en naar Groningen kwam bij Zuidbroek binnen, langs het Winschoterdiep, dwars door Sappemeer en Hoogezand. Schepen voeren toen nog af en aan en voor hun huis lag de sluis waar het altijd extra druk was. Met café Buining op de hoek en dan het Gemeentehuis en bakker Meijer, en vele winkels. Samenkomende scheepsjagers legden net voor de sluis aan. Ook de Snikke van Kroeze werd daar aangemeerd, immers Kroeze woonde er vlak naast. Er stond een hek waar de scheepsjagers hun paarden aan vast zetten. Bij bakker Meijer werden dan emmers water gehaald en ook Paardenbrood gekocht, dikke broden bestemd voor de paarden van de scheepsjagers. Een paar huizen verder woonden de dames Groenewold, moeder en dochter die viool speelden en ook wel Tante Miene werd genoemd. Halverwege zat notaris Knegtering. De exentrieke notaris reed op een paard en was vrijgezel. Knegtering ging vechten in de Spaanse burgeroorlog en toen hij terug kwam uit Spanje is Knegtering opgenomen in Port Natal in Assen. Daarna kwam notaris Zwiers, die praatte heel langzaam. Hij leende ook geld aan kopers van huizen. Geen grote bedragen en alleen maar aan jonge mensen met weinig geld, zodat ze toch hun eerste huisje konden kopen.

Op het Winschoterdiep zaten een paar meubelmakers Bosma, later Tunteler en meubelmaker Kuiters. Naast de boerderij van Krans stond een gritmolen van Jan Slijm en zijn vrouw Gé Holscher. Je had er commies Jager en het winkeltje van Postema, die had snoeperij en potloden te koop. In het pakhuis ernaast was vroeger een schipperskerkje een soort Baptistenkerkje. Dan kwam de school en een eind verder stond de korenmolen van Martens.

"Op 10 mei 1940 moesten we weg uit de woning omdat de brug over het Winschoterdiep werd opgeblazen. 's Morgens om 5 uur riep Jan Brink: "Eruit, ze laten de brug zo springen..... , we moesten naar de molen van vrouw Martens. De molenaar op de molen heette Drent. Tegen de avond mochten we weer naar huis. Nadat de brug op 10 mei 1940 door Nederlandse militairen was opgeblazen werd de noodbrug gebouwd."

omstreeks 1936, de oude sluis en de schuit (Snikke) van Kroeze.

Achter de Wal

"Een jaar later, op 1 mei 1941, verhuisden we naar Achter de Wal D 138, vlak naast het spoor, toen nog de Sinterlaan genoemd. We verhuisden vroeger in een boerenkar, de één kwam en de ander ging weg. Het was eerst een ongewoonte want we moesten toen een eind lopen naar de school op de Diepstreek. We woonden vlak naast het spoor en tijdens de oorlog liepen nogal wat risico omdat de treinen vaak door de Engelse Tommy's werden beschoten. Ze hadden het gemunt op de stoomketels van de treinen, zodat die niet verder konden. Vlak voor ons huis is toen een locomotief beschoten. We zagen de machinist uit de trein strompelen. Hij kwam met zijn benen in het water terecht. Mijn moeder en ik zagen het gebeuren en zijn er heen gerend. Dokter Weke werd toen gewaarschuwd en intussen kwam ook Robertus, die had een ambulance met erachter een aanhanger met een gasgenerator. Robertus heeft de gewonde man naar het ziekenhuis gebracht. Later is die machinist nog een paar keer bij ons op visite geweest. Als hij met de trein weer langs kwam trok hij aan de stoomfluit. Dokter Weke durfde het deksel wel van de pannen te tillen en zeggen: "Zo, je eten lekker vandoage....."

Ja, die oorlog bracht wat teweeg. In 1942 moest mijn vader verplicht naar Duitsland om voor de Weermacht te werken. Vanaf 1943 gingen de Jodentransporten bij ons voor het huis langs en werden vele briefkaarten en briefjes uit de kleine openingen van de wagens gegooid met een groet of andere berichten. Er is ook nog een vliegtuig neergestort. Het vloog laag over het spoor en stuiterde op de wal van het Winschoterdiep en daarna wipte het weer omhoog over het kanaal en schoot het dwars door de woningen van de familie Op de Dijk en van familie Nijhof. Het dochtertje van op den Dijk lag onder het puin maar was wonder boven wonder slechts licht gewond."

Polio

"Vroeger heb ik nog een lichte vorm van polio gehad en heb daarom een verschil in de benen. Ja, de huisdokter zei; hij is gevallen, maar al snel had een andere dokter het in de gaten en die zei: onmiddellijk naar het ziekenhuis, het is kinderverlamming. Ik kreeg pennen in mijn voeten van de tenen tot aan de hiel."

"Ik kreeg pennen in mijn voeten, van de tenen tot aan de hiel, en moest weken rusten"

Ambachtsschool.

"In 1948 moest ik van 1 mei tot 20 september persé naar de 7e klas aan de Heiligelaan. Een 7e klas (nu groep 9) kun je je nu niet voorstellen. Maar door een leerplichtwetje, gemaakt in de oorlog, kon ik pas daarna naar de ambachtsschool in Veendam. In 1951 kwam ik van de ambachtsschool maar er was niet meteen werk te vinden. Met 3 andere jongens ging ik toen nieuwjaarsrolletjes draaien bij bakker Vegter op Martenshoek. In het begin blaren aan alle vingers vanwege de hete rolletjes van die hete bakplaat afpakken. Tegenwoordig is alles volautomatisch, er komt geen vinger meer aan te pas. Al gauw kon ik aan het werk in de modelmakerij van Mandema in Zuidbroek en daarna in de nieuwbouw bij Lambertus Schreuder. Later bij timmerbedrijf Lutterop aan de Torenstraat, daar heb ik erg veel geleerd, vooral de fijne kneepjes van het timmervak. Lutterop bouwde woningen voor de Spaarkas, Bouwfonds Nederlandse Gemeenten. Hij heeft ook zijn eigen woning gebouwd en van Ieko Dontje en ook van de familie Koetje aan de Heiligelaan."

Roelf werkte geruime tijd bij Kroeze bouwmaterialen in Muntendam. Kroeze zei: *"Je hoeft de eerste maand niks te doen alleen alle dozen open trekken en in de vakken leggen zodat je de materialen leert kennen en waar ze moeten liggen."* Dat was niet nodig want Roelf kende alle materialen. In die tijd moest cement, toen nog baaltjes van 50 kilo, uit de wagon bij het spoor worden opgehaald en in de loods gesjouwd. *"een minne klus..."*

Er kwam een periode dat er veel tijdelijke arbeid in Duitsland was waarmee behoorlijk meer verdient kon worden. De formule was simpel; organiseer degelijk werk en organiseer degelijke werkers. In Duitsland was toen veel degelijk werk en in de verre omtrek van Zuidbroek/Muntendam wonen zeer degelijke werkers. Er waren toen veel arbeidsbemiddelaars en minachtend werden ze toen wel 'koppelbazen' genoemd. Maar wat uitzendbureaus nu doen, dat deden zij al ruim 50 jaar geleden.

"Ik heb toen nog een tijd voor Okko Viswat in Duitsland in de bouw gewerkt."

Bij timmerbedrijf Lutterop aan de Torenstraat heb ik erg veel geleerd, vooral de fijne kneepjes van het timmer vak.

Jacoba Bijma

“We gingen vaak biljarten bij café de Vries in Uiterburen, ook wel bij café Stukje op de hoek Spoorstraat/Stationsweg. Stukje had twee zoons Dogie en Appie. Ze zijn allebei verdronken in het Muntendammerdiep en ook nog op dezelfde plek. Appie stond altijd bij het café van Botje Buining en als de griffier meneer Bleeker voorbij kwam zei Appie (Drielp : Moi Bleeker, waor gaai ‘st hin vandoage....?”

Met mijn jeugdvrienden, Bé Feiken, Jan Smit, Roelf Stabler, Jan de Vries (van Ellen en de Moodmakers) en Frits Lutterop trokken we overal heen. We waren ook vaak in Hoogezand en troffen daar leuke meisjes. Eén ervan, Jacoba Bijma, mocht ik die avond naar huis brengen. Ze woonde op de Kalkwijk en kwam uit een gezellig gezin. Haar vader en moeder, broers zussen en Jacoba zelf zaten in de muziek. In één gezin waren ze met 5 personen lid van muziekvereniging van Kiekwindeweer en Jacoba speelde trompet. We spraken af om elkaar weer te zien.

Op 25 december 1955 zijn we verloofd. In 1958 hebben we de woning Uiterburen 11 gekocht van familie Venema, toen voor 5.000 gulden. Een zoon van Venema is nog verdronken in een waterput bij een boer.

Er moest veel aan het huis gebeuren, maar daar ben je timmerman voor. Ook was er een grote tuin achter het huis van 24 are waarvan een boomgaard van 15 are. We hebben toen nog een stuk grond verkocht aan de achterburen, Bé Muntenda. Op 3 juni 1960 zijn we getrouwd, vlak voor de Pinksteren. We hebben 2 dochters en een zoon gekregen, Lies, Sjak en Antje.”

Jacoba Bijma, mocht ik die avond naar huis brengen en we spraken af om elkaar weer te zien. Op 25 december 1955 zijn we verloofd

Muziekvereniging.

De muziekvereniging Oosterbroek is nu een bloeiende vereniging en bestaat uit zo'n 50 leden, een slagwerkgroep en sinds kort is er ook een mooi jeugdorkest met ongeveer 20 leden. In de tachtiger jaren waren bij de (her)oprichting 12 mensen die de draad weer oppakten, uit een slapende vereniging. Eerst werd Jacoba lid en al gauw speelde ook Roelf mee in het Harmonieorkest. Jacoba op de Trompet en Roelf op de Trombone. Ze haalden allebei de diploma's A en B bij de Koninklijke Nederlandse Federatie van Muziek. *"We hebben leuke jaren gehad met het korps van Oosterbroek. Ook waren we lid van het Egelanders Kapel, waarin we mooie Tsjechische- en Bohemer muziek maken."* De oorsprong is het fleurige Tsjechische- en Boheemse ritme, met speelstijl van Polka en Wals, dat muziek nog iets levendig en enthousiaster maakt.

"Klaas Schipper speelde op een dikke bas en ik kon de naslag niet onder de knie krijgen. Klaas zei: Als ik pomp most toe derachteraan komm'n. We repeteerden eerst in zaal 1811 te Noordbroek maar nu al jaren in het gebouw aan de Heiligelaan".

We kochten Uiterburen 11 van familie Venema, toen voor 5.000 gulden.

Vakanties

“Ik heb nog een tijdje motorfiets gereden. Onze mooie vakanties waren de motorvakanties naar Monschau, ook wel de parel van de Eifel genoemd en vandaaruit de route langs de Rijn, met een veerpontje over. Maar ook gewoon in Drenthe richting Zwartemeer en langs Bargerveen naar het hoogveenreservaat waren prachtige ritjes op onze Sparta 250 cc.”

*Ik heb nog een aantal jaren motorfiets gereden
en deden we prachtige vakanties*

Maatschappelijke betrokken

Roelf is zijn leven lang al maatschappelijk betrokken en geïnteresseerd en wil nog altijd mee doen in de samenleving waarvan hij deel uit maakt. Hij was jaren lid van de voetbalclub Zuidbroek samen met Bé Feiken, Harry Tuin, Jan Smit.

Hij is jaren penningmeester geweest van de vogelvereniging Troparka. In de begintijd waren een aantal volière liefhebbers. Zonder anderen tekort te doen denk je aan onder andere aan Jan Mulder van de Trekweg die had van die mooie witte Engelse kanaries.

"Toen we begonnen waren we met een handvol mensen en bestuurders zoals Nico Vos, Hilco Koetje, Wiebe Smit. We hadden niet veel geld in kas. Het was een risico om een eerste tentoonstelling te doen, maar we waagden het erop. We waren bezig de tentoonstelling op te bouwen toen kwam er een man en die zei: Mooi jongens en hij gaf een envelop. Toen ik erin even later in keek waren we helemaal verbaasd. 2 briefjes van 250 gulden. Nou dat was heel wat en de tentoonstelling kon niet meer stuk."

In de tachtiger jaren heeft Roelf samen met Eppie Holtjer en Dirk Jager een afdeling van Stichting Mobiel opgericht. De eerste jaren waren ze gehuisvest in de Menterne van Muntendam. Dit is toen ingericht als timmerwerkplaats met alle benodigde gereedschappen, een lokaal voor klaverjassen, schilderen en een afdeling waar Carla Bakker de keuken beheerde. *"We hebben prachtige tijden gehad en hebben mooie dingen gemaakt zoals schilderskistjes, trappen, schilderijlijsten en vele dingen op aanvraag. Daarna kregen we de beschikking over de leegstaande kleuterschool op de hoek Kerstraat/Middenweg, dit hebben we toen de Tibbe genoemd. Ik kwam op die naam door een oud Muntendammer. Die vertelde dat daar vroeger de Muntendammer kooplui, kiepkerels en venters met hun hondenkarren, bakfietsen en later met hun gemotoriseerde bakfietsen samenkwamen en dat daar dan de verkoopprijzen werden bepaald van de sinaasappels, haringen, bokkingen. Ook petroleumventers, groenteboeren, mandvlechters en witterskalkverkopers spraken op 'de Tibbe' hun verkoopprijzen af. Muntendammers beconcurrerden elkaar hierdoor nauwelijks. Ik waardeer het dat Groninger Huis daarna het mooie appartement dat daar nu staat De Tibbe hebben genoemd."*

Roelf zat jaren in het bestuur van RWW (Regeling Werkloze Werknemers). Zat in een beoordelingscommissie voor ontslagen mensen. Hij zat 30 jaar in het bestuur van SGBA en de laatste jaren in de Raad van Toezicht. Roelf was 35 jaar bestuurslid van de Hout en Bouwbond FNV en ook onder andere als secretaris en penningmeester. *"In 1953 ben ik lid geworden van de Bouw- en Houtbond NVV, op aandringen van Jan Vegter, de toenmalige penningmeester van de bond. Ik was op een vergadering en het viel het mij op dat dezelfde notulen werden voorgelezen als de vorige vergadering. Meteen werd ik de volgende vergadering tot secretaris gekozen. Ik heb toen nog een cursus Nederlandse taal gedaan om mijn geheugen wat op te frissen en zonder fouten schrijven en stijl verbeteren. Ook ben ik op verschillende scholingsbijeenkomsten geweest in de Waaijenberg te Epe en ook opleidingen te Egmond aan Zee. Het was toen een drukke tijd met allerlei vergaderingen en bijeenkomsten over nieuwe CAO's en nieuwe Sociale Wetgevingen."*

Roelf hielp een aantal jaren mee met het organiseren van koppelkaarten en later marathonkaarten in de Broeckhof. Hij was 20 jaar voorzitter en ook een periode secretaris van de reisvereniging Blief Fit Goa Mit en heeft vele reizen helpen organiseren.

"Hoe kwam je op de idee van Blief Fit Goa Mit?"

"Siebolt Ruiter is er mee gestopt en toen nam ik het over. Nou zitten mevrouw Kruisman, Alida Oosting en Anneke ten Cate erin, leuke reisjes hoor. Ook dit jaar gaan we weer op reis. 3 augustus naar Genemuiden, een tapijfabriek, een mooie bootreis met lunch aan boord, de tocht gaat over het Veluwemeer, en een bezoekje naar Ermelo, onderweg een mooie rondrit en als afsluiting een heerlijk diner, we verheugen ons er al weer op"

Roelf is op 68 jarige leeftijd geridderd met een Koninklijke onderscheiding.

Hobby's

Muziek, schilderen.

In de entreehal van hun appartement hangen prachtige schilderijen. Als liefhebber van schilderijen valt daar meteen je oog op en dan zie je dat ze gesigneerd zijn met R.S. *“Dat kan niet missen.”* denk je dan.

Roelf schildert al jaren. Vroeger kon hij al heel best tekenen en zo los uit de hand. Op de ambachtsschool kreeg hij altijd een 8 voor tekenen. Hij schildert nu nog af en toe. *“Dat kan best in een klein kamertje met de reukloze terpentijn van tegenwoordig is het prima te doen.”*

Roelf en Jacoba wonen nu bijna 2 jaar aan de Pijpstraat 14b, met het zicht op het Winschoterdiep. *“Heerlijk, en ik kan me nu vermaken op de volkstuin, van de buitenlucht genieten en straks de groenten uit eigen tuin.”*

Rienus Huis

06-25043902

rienus@makelaarhuis.nl